

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

CAUZA REPEȘCO ȘI REPEȘCU v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 39272/15)

HOTĂRÂRE

Art. 6 § 1 (penal) • Proces echitabil • Curtea Supremă de Justiție nu a examinat în mod riguros și complet alegațiile credibile ale reclamantilor, potrivit cărora declarațiile lor, utilizate în calitate de probe împotriva lor, ar fi fost obținute prin mijloace contrare Art. 3. • Lipsa unei posibilități efective pentru reclamantii de a contesta admisibilitatea acestor declarații și de a se opune utilizării lor

STRASBOURG

3 octombrie 2023

DEFINITIVĂ
03/01/2024

Această hotărâre a devenit definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție. Ea poate suferi modificări de formă.

CONSEIL DE L'EUROPE

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Repeșco și Repeșcu v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Doua), întrunită într-o Cameră alcătuită din:

Arnfinn Bårdsen, *Președinte*,

Jovan Ilievski,

Egidijus Kūris,

Saadet Yüksel,

Lorraine Schembri Orland,

Diana Sârcu,

Davor Derenčinović, *judcători*,

și Hasan Bakırcı, *Grefier al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 39272/15) *versus* Republica Moldova depusă la Curte în baza Articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) la 27 iulie 2015 de către doi cetățeni moldoveni, dl Adrian Repeșcu și dl Constantin Repeșco („reclamanții”),

decizia de a comunica Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) plângerea formulată în baza Articolului 6 § 1 din Convenție, cu privire la pretinsa utilizare în cadrul procesului penal a probelor obținute prin constrângere,

observațiile părților,

După ce a deliberat în camera de consiliu la 12 septembrie 2023,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Reclamanții ar fi fost condamnați în baza unor declarații obținute de la ei de către poliție prin mijloace interzise. Plângerea lor în baza Articolului 3 din Convenție a făcut obiectul unei cereri anterioare adresate Curții, care a fost radiată de pe rol ca urmare a unei declarații unilaterale a Guvernului, acceptate de către reclamanți. În prezenta cauză, reclamanții se plâng de faptul că instanțele naționale au refuzat să redeschidă procesul lor penal, în pofida soluționării amiabile implicate obținute în cauza anterioară.

ÎN FAPT

2. Reclamanții s-au născut în anii 1979 și, respectiv, 1987 și locuiesc în Chișinău. Ei sunt frați și au fost reprezentați de către dl V. Nagacevski, avocat.

3. Guvernul a fost reprezentat de către Agentul său, dl D. Obadă.

I. CONDAMNAREA RECLAMANȚILOR

4. În luna august 2007, organul de urmărire penală a acuzat reclamanții de omor calificat și tâlhărie agravată. În timpul urmăririi penale lor li s-au luat declarații.

5. La faza de judecată a procesului lor, ei s-au plâns că declarațiile respective fuseseră obținute prin tortură. Cel de-al doilea reclamant a furnizat

documente medicale care arătau că el suferise o fractură de craniu, traumatisme la genunchi și leziuni ale timpanelor, ceea ce a condus la pierderea auzului. El a susținut că era sănătos înainte de reținerea sa. Primul reclamant a prezentat, de asemenea, un raport medical care arăta prezența leziunilor pe corpul său, însă nu era clar, din dovezile furnizate Curții, care erau aceste leziuni.

6. Printr-o decizie din 21 mai 2013, Curtea de Apel Chișinău l-a condamnat pe primul reclamant la paisprezece ani de închisoare pentru omor calificat și tâlhărie agravată, iar pe cel de-al doilea reclamant la șapte ani de închisoare pentru tâlhărie agravată. Instanța de judecată și-a bazat concluziile privind vinovăția reclamanților pe declarațiile făcute de către ei în timpul urmăririi penale, considerând că acestea indicau implicarea fiecăruia dintre ei în infracțiunile menționate mai sus. La fel, instanța a considerat că aceste declarații au fost coroborate și completate de celelalte probe prezentate de către acuzare. Curtea de Apel a respins argumentul reclamanților potrivit căruia declarațiile respective ar fi fost obținute prin constrângere, deoarece ele fuseseră făcute în prezența avocaților lor și în urma discuțiilor confidențiale între aceștia și cei din urmă, iar reclamanții nu-și recunoscuseră în niciun moment vinovăția și urmărirea penală privind acuzațiile lor de tortură fusese încetată în mod definitiv. Instanța a adăugat că, în cazul în care torturarea reclamanților în scopul de a obține declarații ar fi fost stabilită ulterior printr-o hotărâre judecătorească definitivă, ei aveau dreptul de a solicita revizuirea procesului penal pentru a obține o reducere a pedepsei. În această privință, Curtea de Apel a reiterat că decizia sa de condamnare nu se baza exclusiv pe declarațiile incriminatoare făcute de către reclamanți, ci pe toate probele prezentate în fața sa. În final, Curtea de Apel a redus cu doi ani pedeapsa primului reclamant și cu un an pedeapsa celui de-al doilea reclamant pentru încălcări ale dreptului la apărare care nu aveau legătură cu presupusele rele tratamente, și anume pentru neconcordanțe în procesul-verbal de cercetare la fața locului și pentru durata excesivă a procesului.

2. Prin decizia sa definitivă din 15 ianuarie 2014, Curtea Supremă de Justiție, examinând recursurile depuse de către reclamanți, a menținut decizia instanței de apel. În special, ea a menținut concluziile instanței de apel cu privire la posibilitatea unei revizuri ulterioare a procesului.

II. PRIMA CERERE ADRESATĂ CURȚII

3. Între timp, reclamanții au depus o cerere la Curte, prin care au denunțat relele tratamente la care ar fi fost supuși în timpul urmăririi penale. În cursul acestei proceduri, Guvernul a făcut o declarație unilaterală care avea următorul conținut:

„...Guvernul recunoaște că reclamanții au suferit o încălcare a drepturilor sale garantate de Articolele 3 și 13 din Convenție, luate separat și împreună, din cauza relor tratamente aplicate în custodia poliției, a asistenței medicale inadecvate și a investigării ineficiente a acestor alegații.

...

Prin urmare, Guvernul ... propune următoarele sume de bani în calitate de satisfacție echitabilă: 15.000 de euro (cincisprezece mii de euro) pentru prejudiciul material și

moral, care urmează a fi plătiți fiecăruia dintre reclamanți; 1.500 de euro (una mie cinci sute de euro) pentru costuri și cheltuieli, care urmează a fi plătiți direct în contul reprezentantului reclamanților.

Guvernul declară că sumele de mai sus propuse pentru despăgubiri vor fi convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului și vor fi scutite de orice taxe care ar putea fi percepute. [Ele] vor fi achitate în termen de trei luni de la data notificării deciziei Curții în baza Articolului 37 § 1 din Convenție. În cazul neachitării acestor sume în termenul menționat de trei luni, Guvernul se angajează să le majoreze, de la expirarea acestei perioade și până la efectuarea plății, cu o dobândă egală cu rata minimă a facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană pe parcursul acestei perioade, majorată cu trei puncte procentuale. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

4. Deoarece printr-o scrisoare din 20 ianuarie 2014 reclamanții au acceptat termenii acestei declarații, Curtea a luat act de soluționarea amiabilă implicită la care au ajuns părțile și a radiat cauza de pe rol, în conformitate cu Articolul 39 din Convenție (*Adrian Repeșcu și Constantin Repeșco v. Republica Moldova* (dec.) [Comitet], nr. 64785/11, 24 noiembrie 2014). Guvernul a executat termenii acestei soluționări amiabile în timp util (a se vedea Rezoluția CM/ResDH(2015)125 a Comitetului de Miniștri).

IV. CEREREA DE REVIZUIRE A CONDAMNĂRII

5. În baza acestei decizii a Curții privind radierea de pe rol, la 10 februarie 2015 reclamanții au depus o cerere de revizuire în procesul lor penal. Ei au susținut că fuseseră condamnați exclusiv în baza declarațiilor lor auto-incriminatoare luate în timpul urmăririi penale și că acuzațiile lor referitoare la tortura aplicată de către poliție pentru obținerea acestor declarații au fost confirmate de soluționarea amiabilă acceptată de către Curte în cauza menționată mai sus.

6. Printr-o decizie din 26 mai 2015, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de revizuire ca nefondată. Ea a observat, în primul rând, că reclamanții nu se plânseseră în cauza lor anterioară în fața Curții de o încălcare a Articolului 6 din Convenție și că nicio astfel de încălcare nu fusese recunoscută de către Guvern sau constatată de către Curte. Ulterior, Curtea Supremă de Justiție a remarcat că, în decizia sa, Curtea nu a folosit termenul „tortură” și nici nu constatare că relele tratamente aplicate reclamanților au făcut ca procesul lor penal să fie inechitabil. Curtea Supremă de Justiție a subliniat că declarațiile reclamanților făcute în timpul urmăririi penale nu au fost singurele probe decisive în acest caz și că reclamanții nu-și recunoscuseră în niciun moment vinovăția. Ea a mai adăugat că decizia menționată mai sus a Curții nu stabilea că soluția de condamnare a reclamanților s-a bazat pe probe obținute prin tortură, ci că drepturile lor în baza Articolului 3 din Convenție fuseseră încălcate, fapt pentru care ei primiseră o despăgubire echitabilă. Ea a considerat că nu a fost îndeplinit criteriul juridic potrivit căruia, pentru a fi admisă revizuirea, trebuie să persiste consecințe grave care rezultă dintr-o încălcare a Convenției.

CADRUL JURIDIC INTERN PERTINENT

7. Pasajele relevante cauzei din Codul de procedură penală (CPP), în redacția în vigoare la momentul evenimentelor, stabileau următoarele:

Articolul 464¹. Revizuirea cauzei în urma pronunțării hotărârii de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului

„(1) Hotărârile irevocabile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului ori a dispus scoaterea cauzei de pe rol ca urmare a soluționării amiabile a litigiului dintre stat și reclamant pot fi supuse revizuirii dacă cel puțin una dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

(2) Pot cere revizuirea:

a) persoana al cărei drept a fost încălcat;

(...)

(3) Cererea de revizuire se depune la Curtea Supremă de Justiție, care judecă cererea în complet format din 5 judecători.

(4) Cererea de revizuire se face în termen de un an de la data publicării hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(...)

(9) Instanța examinează cererea în baza actelor cauzei penale și se pronunță prin decizie.

(10) Instanța respinge cererea în cazul în care constată că este tardivă sau neîntemeiată.

(11) Dacă constată că cererea este întemeiată, instanța:

1) desființează, în parte, hotărârea atacată sub aspectul dreptului încălcat și rejudecă cauza potrivit dispozițiilor art. 434-436(...);

2) dispune, în cazul în care este necesară administrarea de probe, rejudecarea în ordine de revizuire la instanța de judecată în fața căreia s-a produs încălcarea dreptului”.

8. Articolele 434-436 din Codul de procedură penală, menționate la art. 464¹ alin. (11) din acest Cod, reglementează procedura aplicabilă în fața Curții Supreme de Justiție pentru examinarea recursurilor ordinare, considerate admisibile.

ÎN DREPT

V. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE

14. Invocând Articolele 6 § 1 și 46 din Convenție, reclamantii au susținut că, de fapt, condamnarea lor s-a bazat pe probe obținute prin rele tratamente. Ei s-au plâns de refuzul Curții Supreme de Justiție de a redeschide procesul lor penal, în pofida deciziei Curții adoptate în cauza lor anterioară care confirma, în opinia lor, respectivele rele tratamente.

15. Curtea reiterează că, fiind stăpână pe calificarea juridică a faptelor, ea nu este legată de calificarea atribuită acestora de către părți (a se vedea, printre multe altele, *Vavříčka și alții v. Republica Cehă* [MC], nr. 47621/13 și altele 5, § 169, 8 aprilie 2021, și cauzele citate acolo). În prezenta cauză, ea consideră că plângerile reclamanților trebuie examinate exclusiv în baza Articolului 6 § 1 din Convenție (*Boutaffala v. Belgia*, nr. 20762/19, §§ 48-50 și 53, 28 iunie 2022). Pasajele relevante ale acestei dispoziții stabilesc următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil (...) de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

A. Cu privire la admisibilitate

16. În primul rând, Curtea consideră că trebuie să examineze chestiunea aplicabilității Articolului 6 § 1 din Convenție în raport cu plângerile reclamanților în privința procedurii de revizuire din prezenta cauză. Deși Guvernul nu a invocat o excepție de incompatibilitate *ratione materiae*, Curtea amintește că ea este obligată să examineze *propriu motu* chestiunea competenței sale la fiecare etapă a procedurii (a se vedea, de exemplu, *Tănase v. Moldova* [MC], nr. 7/08, § 131, CEDO 2010, și *Studio Monitori și alții v. Georgia*, nr. 44920/09 și 8942/10, § 32, 30 ianuarie 2020).

17. Curtea face trimitere la principiile generale privind aplicabilitatea Articolului 6 din Convenție față de cererile de redeschidere a proceselor penale, astfel cum au fost stabilite în cauza *Moreira Ferreira v. Portugalia* (nr. 2) ([MC], nr. 19867/12, §§ 61-65, 11 iulie 2017). Ea reamintește că a stabilit deja că examinarea unui recurs care pune o instanță națională în situația de a confrunța o condamnare definitivă cu constatările Curții referitoare la o încălcare a Convenției și care conferă acestui organism intern competența de a dispune o reexaminare a cauzei este susceptibilă să fie decisivă pentru fondul acuzației penale și să atragă în joc garanțiile oferite de Articolul 6 § 1 din Convenție (*ibidem*, §§ 69 și 72, și *Serrano Contreras v. Spania* (nr. 2), nr. 2236/19, §§ 27-28, 26 octombrie 2021).

9. În prezenta cauză, Curtea observă că art. 464¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova oferă justițiabililor o cale de atac pentru a obține revizuirea unei hotărâri penale definitive în urma constatării unei încălcări de către Curte sau în urma soluționării pe cale amiabilă a unei cauze în fața Curții. Dispozițiile acestui articol stabilesc în calitate de condiții persistența consecințelor grave ale încălcării Convenției sau a Protocoalelor sale și ca revizuirea să fie singura cale posibilă de a le remedia (a se vedea paragraful 12 de mai sus). Prin urmare, calea de atac prevăzută la art. 464¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova implică sarcina Curții Supreme de Justiție de a examina, în lumina constatărilor Curții, rezultatul procedurii interne închise și, în caz de necesitate, de a rejudeca ea însăși cauza în conformitate cu normele aplicabile recursurilor ordinare sau, în cazul în care este necesară administrarea unor probe noi, de a dispune reexaminarea cauzei de către instanțele inferioare. Similar cu constatările sale în cauzele *Moreira Ferreira* (nr. 2) (citată mai sus, § 69) și *Serrano Contreras* (nr. 2)

(citată mai sus, § 27), Curtea consideră că examinarea recursului respectiv, care are caracteristici similare cu cele ale remediilor menționate în aceste două cauze, este susceptibilă de a fi decisivă pentru fondul acuzației penale.

10. În continuare, Curtea observă că, în prezenta cauză, Curtea Supremă de Justiție a examinat efectiv declarația unilaterală a Guvernului și soluționarea amiabilă implicită acceptată de către Curte, și că instanța supremă a examinat, de asemenea, dacă termenii acestui acord, potrivit căruia reclamanții suferiseră în special rele tratamente în custodia poliției, au avut vreun impact asupra valabilității condamnării reclamanților (a se vedea paragraful 11 de mai sus). Astfel, Curtea Supremă de Justiție a tras propriile sale concluzii din decizia Curții privind radierea cauzei de pe rol, care, în opinia sa, nu constatare că relele tratamente suferite de către reclamanți făcuseră ca procesul lor să fie inechitabil sau că, de fapt, condamnarea lor se bazase pe probe obținute prin tortură. În continuare, Curtea Supremă a reiterat constatările Curții de Apel, potrivit cărora declarațiile reclamanților luate în timpul urmăririi penale nu au fost singurele probe decisive pe care s-a bazat condamnarea lor (a se vedea paragrafele 6 și 11 de mai sus). Concluzionând că nu persistau consecințe grave ale încălcării Convenției, Curtea Supremă de Justiție a confirmat, astfel, condamnarea reclamanților.

11. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții ca să considere că revizuirea efectuată de către Curtea Supremă de Justiție s-a concentrat din nou pe fondul acuzației penale împotriva reclamanților. Prin urmare, ea consideră că garanțiile Articolului 6 § 1 din Convenție s-au aplicat procedurii de revizuire urmate în prezenta cauză (a se vedea *Moreira Ferreira (nr. 2)*, citată mai sus, § 72, și *Serrano Contreras (nr. 2)*, citată mai sus, § 28).

21. Constatând că cererea nu era în mod vădit nefondată sau inadmisibilă pentru orice alt motiv menționat la Articolul 35 din Convenție, Curtea o declară admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Observațiile părților

22. Reclamanții au susținut că soluționarea amiabilă încheiată cu Guvernul în cauza lor anterioară din fața Curții dovedea că ei suferiseră rele tratamente din partea poliției. Ei au susținut că scopul respectivelor rele tratamente nu putea fi altul decât obținerea mărturisirilor lor. Ei au subliniat că, de fapt, condamnarea lor se baza pe declarațiile lor luate de către poliție la faza de urmărire penală.

23. Reclamanții au mai declarat că, în cursul procedurii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a statuat că declarațiile lor făcute în timpul urmăririi penale nu au fost singurele probe decisive care au condus la condamnarea lor. Cu toate acestea, ei au criticat respectiva instanță pentru că nu analizase în detaliu fiecare probă pentru a stabili care dintre ele fuseseră probabil obținute prin intermediul maltratării de către poliție și care dovedeau cu adevărat vinovăția lor. Ei au susținut că, în urma unei astfel de analize, Curtea Supremă de Justiție ar fi trebuit să anuleze deciziile adoptate anterior în acest caz, dispunând fie o reexaminare de către instanța de apel, fie

achitarea lor. Ei au susținut că instanța supremă nu a făcut acest lucru, ceea ce le-a încălcat drepturile lor în baza Articolului 6 din Convenție.

12. Guvernul a răspuns că, potrivit autorităților naționale, condamnarea reclamanților s-a bazat nu numai pe declarațiile lor, ci și pe alte probe examinate și discutate în timpul fazei judiciare a procesului. De asemenea, el a subliniat că în niciun moment reclamanții nu și-au recunoscut în mod expres vinovăția. Totodată, Guvernul a subliniat că reclamanții beneficiaseră deja de reducerea pedepselor pentru încălcarea neesențială a drepturilor lor la apărare. În final, Guvernul a susținut că în prezenta cauză a fost respectată echitatea generală a procesului.

2. *Aprecierea Curții*

25. Curtea reiterează jurisprudența sa bine-stabilită, potrivit căreia utilizarea în cadrul proceselor penale a declarațiilor luate cu încălcarea Articolului 3 din Convenție lipsește în mod automat procedura în ansamblu de echitate, chiar dacă faptul că au fost admise în calitate de probe nu a fost decisiv pentru verdictul de vinovăție (*Gäffen v. Germania* [MC], nr. 22978/05, § 173, CEDO 2010, și *Dursun Aliyev v. Azerbaidjan*, nr. 20216/14, § 120, 27 aprilie 2023, și cauzele citate acolo).

13. Curtea reiterează în continuare că absența unei plângeri admisibile în baza Articolului 3 din Convenție nu o împiedică, în principiu, să ia în considerare afirmațiile reclamantului, potrivit cărora declarațiile sale către poliție au fost obținute prin mijloace de constrângere sau de oprimare, și afirmația sa, potrivit căreia includerea lor în dosarul pe care s-a bazat instanța de judecată la adoptarea soluției sale constituie o încălcare a garanțiilor unui proces echitabil în baza Articolului 6 din Convenție (*Mehmet Duman v. Turcia*, nr. 38740/09, § 42, 23 octombrie 2018, și cauza citată acolo). În măsura în care un reclamant aduce dovezi *prima facie* că probele au fost obținute prin rele tratamente, instanța națională este obligată să analizeze calitatea acestor probe și să facă lumină asupra circumstanțelor în care au fost obținute. În caz contrar, ar putea exista o încălcare a Articolului 6 din Convenție (*ibidem*, §§ 45-46, și *Bokhonko v. Georgia*, nr. 6739/11, § 96, 22 octombrie 2020).

14. În acest context, este de competența Curții să examineze dacă instanțele interne au abordat în mod adecvat obiecțiile ridicate de reclamant cu privire la fiabilitatea și valoarea probatorie a declarațiilor sale, și dacă i-au oferit lui posibilitatea efectivă de a contesta admisibilitatea lor și de a se opune în mod efectiv utilizării lor (*Belugin v. Rusia*, nr. 2991/06, § 74, 26 noiembrie 2019, și *Sassi și Benchellali v. Franța*, nr. 10917/15 și 10941/15, § 93, 25 noiembrie 2021). Rolul instanțelor de judecată în această privință este de a efectua o analiză completă, independentă și detaliată a chestiunii privind admisibilitatea și fiabilitatea probelor. Utilizarea unei declarații în calitate de probă, în pofida existenței unor acuzații credibile că aceasta a fost obținută ca urmare a relor tratamente, ridică probleme serioase cu privire la caracterul echitabil al respectivului proces (a se vedea *Belugin*, citată mai sus, § 74 *in fine*).

15. Curtea amintește în continuare că, în spiritul responsabilității comune a Statelor și a Curții de a asigura respectarea drepturilor prevăzute de Convenție, reclamanții sunt îndreptățiți să se aștepte ca autoritățile naționale, inclusiv instanțele interne, să suporte cu bună-credință consecințele unei declarații unilaterale a Guvernului care recunoaște o încălcare a Articolului 3 din Convenție și care a condus la o decizie a Curții prin care s-a luat act de acest fapt. Această așteptare este cu atât mai puternică cu cât aspectele aflate în joc se referă la Articolul 3 din Convenție, care garantează una dintre valorile fundamentale ale societăților democratice (a se vedea *Boutaffala*, citată mai sus, §§ 51-52).

16. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea observă că, în declarația sa unilaterală depusă în cauza anterioară a reclamanților, Guvernul a recunoscut că reclamanții fuseseră supuși la rele tratamente în timp ce se aflau sub controlul poliției. Ea subliniază că nu există nicio dispută între părți cu privire la faptul că aceste acte au avut loc în timpul urmăririi penale împotriva reclamanților. De asemenea, Curtea notează că declarațiile reclamanților luate în cursul acestei anchete au fost utilizate de către instanțele interne în calitate de probe împotriva lor (a se vedea paragraful 6 de mai sus) și că nici acest aspect nu este contestat de către părți. De asemenea, ea notează că, în cadrul prezentei proceduri în fața sa, Guvernul nu a contestat argumentul reclamanților, potrivit căruia scopul evident al respectivelor rele tratamente a fost acela de a extrage mărturisirile lor (a se compara cu *Cēsnieks v. Letonia*, nr. 9278/06, § 67, 11 februarie 2014).

17. În continuare, Curtea constată că, în cursul procedurii de revizuire, reclamanții au prezentat argumente convingătoare, bazate în special pe soluționarea amiabilă implicită la care s-a ajuns în cauza lor anterioară în fața Curții, în sprijinul afirmației lor, potrivit căreia declarațiile lor depuse în cadrul urmăririi penale fuseseră obținute prin maltratare. Ea notează că, în cererea lor de revizuire, reclamanții au utilizat termenul „tortură” și că această cerere a fost respinsă de către Curtea Supremă de Justiție, printre altele, deoarece termenul respectiv nu fusese utilizat în decizia de radiere a cauzei de pe rolul Curții și că ultima nu constatare că, de fapt, condamnarea s-a bazat pe probe obținute prin tortură (a se vedea paragraful 11 de mai sus). Cu toate acestea, Curtea observă că Înalta Curte a dat dovadă de un formalism excesiv și nu a tras concluziile adecvate din declarația unilaterală a Guvernului, prin care a fost recunoscută încălcarea Articolului 3 din Convenție în privința reclamanților (a se vedea reamintirea principiilor relevante în paragraful 28 de mai sus). În special, Curții Supreme de Justiție îi revenea sarcina să efectueze o analiză riguroasă a fiabilității declarațiilor reclamanților făcute în timpul urmăririi penale și a circumstanțelor în care ele fuseseră luate, pentru a determina dacă excluderea lor era necesară pentru a asigura echitatea procesului (a se compara cu *Abdulkadyrov și Dakhtayev v. Rusia*, nr. 35061/04, § 79, 10 iulie 2018). Curtea Supremă ar fi putut, de asemenea, să retrimite cauza, în modul prevăzut de dreptul intern (a se vedea art. 464¹ alin. (11) pct. 2) din CPP, citat la paragraful 12 de mai sus), pentru ca o instanță inferioară să poată efectua această analiză. Chiar și presupunând că era dificil de stabilit o legătură cauzală directă între relele tratamente aplicate și declarațiile respective, Curtea consideră că era de competența instanțelor

interne să analizeze dacă acest context ostil în care fuseseră luate declarațiile respective era de natură să le compromită (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Moiseyev v. Rusia*, nr. 62936/00, § 222, 9 octombrie 2008, și *Sassi și Benchellali*, citată mai sus, §§ 89 și 93). Cu toate acestea, în prezenta cauză, Curtea Supremă de Justiție nu a îndeplinit aceste sarcini.

31. În plus, Curtea observă că atât Curtea Supremă de Justiție, cât și Guvernul au subliniat că declarațiile reclamanților în cadrul urmăririi penale nu au fost singurele probe decisive pe care se bazase condamnarea. În acest sens, ea reiterează că utilizarea probelor pretins obținute ca urmare a maltratării ridică întotdeauna probleme serioase cu privire la echitatea procesului, chiar dacă utilizarea acestor probe nu a fost decisivă pentru verdictul de vinovăție (a se vedea, printre alte autorități, *Örs și alții v. Turcia*, nr. 46213/99, § 60, 20 iunie 2006, *Abdulkadyrov și Dakhtayev*, citată mai sus, §§ 79-80, și *Belugin*, citată mai sus, § 70).

32. În lumina celor de mai sus, Curtea nu poate decât să concluzioneze că, de fapt, Curtea Supremă de Justiție nu a examinat în mod riguros și amănunțit afirmațiile credibile ale reclamanților, potrivit cărora declarațiile lor, folosite în calitate de probe împotriva lor, fuseseră luate prin mijloace contrare Articolului 3 din Convenție. Ea nu este convinsă nici că reclamanții au avut o posibilitate efectivă de a contesta admisibilitatea acestor declarații și de a se opune utilizării lor. Prin urmare, Curtea consideră că rezultatul cerut de prevederile Articolului 6 § 1 din Convenție nu a fost atins în cadrul procesului penal împotriva reclamanților.

33. Prin urmare, a avut loc o încălcare a acestui Articol.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

18. În conformitate cu Articolul 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

35. Reclamanții au solicitat câte 5.000 EUR fiecare pentru prejudiciul moral pe care consideră că l-au suferit.

36. Guvernul s-a opus acordării unei astfel de despăgubiri.

37. Pronunțându-se în echitate, așa cum prevede Articolul 41 din Convenție, Curtea acordă fiecărui reclamant câte 3.600 EUR pentru prejudiciul moral, plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă.

B. Costuri și cheltuieli

19. Reclamanții au solicitat, de asemenea, suma de 3.120 EUR pentru costurile și cheltuielile pe care le-au suportat în cadrul procedurii în fața Curții. În sprijinul pretenției lor, ei au furnizat o fișă detaliată a orelor de muncă pretins efectuate de către reprezentantul lor, însoțită de facturi.

20. Guvernul a contestat această pretenție.

21. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant poate obține rambursarea costurilor și a cheltuielilor sale doar în măsura în care s-a stabilit că acestea au fost suportate în mod efectiv și necesar, și se încadrează într-un quantum rezonabil (a se vedea, printre alte autorități, *L.B. v. Ungaria* [MC], nr. 36345/16, § 149, 9 martie 2023). În prezenta cauză, având în vedere documentele aflate în posesia sa și criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde reclamanților suma de 2.500 EUR pentru costurile și cheltuielile suportate în cadrul procedurii în fața sa, plus orice taxă care poate fi percepută reclamanților la această sumă.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Constată* că a existat o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*
 - a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care vor fi convertite în moneda Statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data transferului:
 - i. 3.600 EUR (trei mii șase sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă, fiecărui reclamant, pentru prejudiciul moral;
 - ii. 2.500 EUR (două mii cinci sute de euro) în comun ambilor reclamanți, plus orice taxă care poate fi percepută lor la această sumă, pentru costuri și cheltuieli;
 - b) că, la expirarea perioadei menționate mai sus și până la efectuarea transferului, urmează a fi achitată o dobândă adițional sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicată pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. *Respinge* restul pretenției cu privire la satisfacția echitabilă..

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 03 octombrie 2023 în baza Articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Hasan Bakırcı
Grefier

Arnfinn Bårdsen
Președinte